

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมการแต่งงานของชาวไทดำในหมู่บ้านป้าน ตำบล เจียงลี อำเภอ ถ้วนเจิว จังหวัดเซินลา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของชุมชนไทดำในทางด้านกายภาพ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนชาวไทดำ ศึกษาพิธีกรรมในการแต่งงานของชาวไทดำศึกษาปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมการแต่งงานของชาวไทดำคงอยู่และเปลี่ยนแปลง ไปและเสนอแนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งงานของชาวไทดำแบบดั้งเดิม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แบ่งกลุ่ม กลุ่มที่ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้ากลุ่มผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มวัยรุ่น หมอที่ทำพิธีเช่นผีและ ข้าราชการ เป็นต้น กลุ่มที่ 2 ชาวไทดำในหมู่บ้านป้านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งงานของชาวไทดำเป็นอย่างดี

ผลการศึกษาพบว่า

1. บริบทของชุมชนไทดำด้านกายภาพยังคงมีสภาพเป็นธรรมชาติของภูมิประเทศแบบภูเขา ซึ่งเหมาะกับการเพาะปลูกพืชพันธุ์และการทำไร่ทำนาปลูกข้าวในด้านวัฒนธรรมชาวไทดำยังคงรักษาเอกลักษณ์ด้านภาษารูปทรงบ้านอาหารการกินได้อย่างดีแต่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการแต่งกาย ซึ่งพบส่วนมากในเพศชายและเด็กในด้านเศรษฐกิจพบว่าชาวไทดำยังคงมีอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลักแต่มีความหลากหลายในการประกอบอาชีพมากขึ้น

ในด้านสังคมผู้คนในหมู่บ้านมีการอุปโภค และ บริโภคที่ดี มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและ การคมนาคม

2. ปัจจุบันพิธีกรรมในการแต่งงานของชาวไทยคำในหมู่บ้านปีานมีการเปลี่ยนแปลงไป จาก เดิมมากซึ่งพบการเปลี่ยนแปลงในขั้นตอนต่างๆดังนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงอายุของผู้ แต่งงาน การเปลี่ยนแปลงในการเตรียมของที่จะนำมาประกอบพิธีเกล้าผมให้เจ้าสาวการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในระยะเวลาของการอยู่เขยการเปลี่ยนแปลงในขั้นตอนของการแต่งงาน นอกจากนั้นยังพบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในการเตรียมสิ่งของเมื่อประกอบพิธีการแต่งงาน และการเปลี่ยนแปลงในการแต่งกายของคู่บ่าวสาว และผู้เข้าร่วมพิธีการแต่งงานและการ เปลี่ยนแปลงในลักษณะของสิ่งของที่ผู้เข้าร่วมงานมอบให้เจ้าบ่าวสาว ซึ่งการเปลี่ยนแปลง ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมการแต่งงานของชาวไทยคำนั้นจะพบในส่วนที่สามารถปรับเปลี่ยน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบันสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่พบน้อยคือการ แต่งกายของเจ้าสาว พิธีการเกล้าผมให้เจ้าสาว ในส่วนของความเชื่อและพิธีเช่นไหว้ ผีบรรพบุรุษเมื่อประกอบพิธีการแต่งงานแทบไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3. ปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมการแต่งงานแบบดั้งเดิมของชาวไทยคำคงอยู่และเปลี่ยนแปลง ไป ประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ การศึกษา เศรษฐกิจและความสัมพันธ์กับ วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่ยังคงอยู่เพราะชาวบ้านยังตระหนักเห็นคุณค่าและความสำคัญ ของพิธีกรรมการแต่งงานแบบดั้งเดิม ที่เปลี่ยนแปลงเพราะการศึกษา เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ กับวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาติอื่น

4. แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งงานของชาวไทยคำในอนาคตนั้นประกอบ ไปด้วย 4 ประการ ดังนี้ การให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทคำ การตระหนักถึงคุณค่าของ วัฒนธรรมการ แต่งงานแบบไทคำ การสร้างทัศนคติและความภาคภูมิใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมการ แต่งงานแบบไทคำ และ การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่และฟื้นฟูวัฒนธรรมไทคำ

The purposes of this research were to investigate the context of Tai Dam community in the aspects of physical environment, culture, economy and society; to study their married ritual; to study the factors affecting the existence and change of their marriage culture; and to propose the ways to preserve their old marriage culture. This is a qualitative research through observation and formal and informal interview. The data were collected from 2 groups: Group 1 consisted of key informants i.e., village headman, senior leaders, youth leaders, ritual shamans and government officers etc. Group 2 were Tai Dam villagers who knew and understood Tai Dam marriage culture well.

The results of this research were as follows:

1. Having considered the context of Tai Dam community in the aspects of physical environment, culture, economy and society, it was found that Tai Dam community still kept natural and mountainous resource where was suitable for agriculture. Tai Dams preserved well their language unique, house model and food, but there was somewhat change in their clothing, particularly male's and children's clothing. Most of Tai Dams were farmers, but now their careers were varied. Their infrastructure was good.

2. At present the following changes in marriage ritual of Tai Dam in Pan village had been prominently seen: ages of groom and bride, necessary things for bride's hair wearing ceremony, duration of groom's staying at bride's house, steps of marriage, preparing things for marriage ceremony, clothing of the groom, bride and participants in marriage ceremony and the things offered to groom and bride. Marriage ritual of Tai Dams was found change in accordant with the change of present society. A little change found was bride's clothing and her hair wearing ceremony. However, there was no change in belief and sacrificial offerings to spirits of ancestors when marriage ceremony took place.

3. The factors that caused the existence and change of Tai Dam's old marriage culture consisted of 3 items i.e., education, economy and relationship with the culture of other ethnic groups. Their old marriage culture existed because of their awareness of value and the important of old marriage ritual. And it changed because of their education, economy and relationship with the culture of other ethnic groups.

4. The ways to preserve Tai Dam's marriage culture in the future consisted of 4 factors i.e., to educate them about their Tai Dam culture; to aware of value of Tai Dam marriage culture; to have attitudes and to be proud of Tai Dam marriage culture; and to organize activities to spread and revive Tai Dam culture.